

Riktlinjer

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning i Bräcke kommun

Fastställt av: Ange namn/instans

Datum: Välj datum

Diariernr: 2025/667-04

För revidering ansvarar: Ange titel, enhet eller avdelning

För eventuell uppföljning ansvarar: Ange titel, enhet eller avdelning

Dokumentet gäller för: Ange titel, enhet eller avdelning

Dokumentet gäller till och med: Ange datum

Bräcke
kommun

Innehållsförteckning

God ekonomisk hushållning	3
Inledning	3
Definition	3
Nulägesbeskrivning	4
Befolkning och demografi	4
Finansiell analys	5
Verksamhetsanalys	6
Målbild för ekonomin	7
Finansiellt perspektiv	7
Verksamhetsperspektiv	9
Riktlinjer för budgetprocessen	10
Riktlinjer för uppföljningsprocessen	12
Riktlinjer för Resultatreserv (RER)	13
Bilaga – finansiella analyser	14
Skatte- och statsbidragsintäkter	14
Resultat och balanskravsresultat	15
Eget kapital	16
Soliditet	16
Investeringar	17
Likviditet	17
Låneskuld och räntor	19
Ökade räntekostnader och avskrivningar	20
Pensionsförpliktelser	20
Resultaträkning, kommunkoncern	21
Nettokostnadsavvikelser	22
Affärsverksamheten	22

God ekonomisk hushållning

Inledning

Enligt kommunallagen (KL) (2017:725, kap 11, ska kommuner och regioner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i 10 kap. 2–6 §§.

Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Riktlinjerna ska ha ett långsiktigt, strategiskt perspektiv och tydliggöra kommunens tolkning av god ekonomisk hushållning baserad på de egna förutsättningarna. Riktlinjerna har därför en tidshorisont som sträcker sig mer än tio år framåt. Riktlinjerna tydliggör vad som krävs för att uppnå god ekonomisk hushållning i Bräcke kommun och utgör grunden i kommunplanen med investeringsplan och årlig budget.

De nya reglerna, som gäller från och med räkenskapsåret 2024, innebär en möjlighet att reservera medel till en resultatreserv (RER) i syfte att uppnå en god ekonomisk hushållning. Möjligheten att reservera medel till en resultatutjämningsreserv (RUR) har tagits bort. Om kommunen har en sådan resultatreserv som avses i 14 §, ska riktlinjerna även omfatta hanteringen av den.

Definition

1.2.1 Finansiellt perspektiv

Enligt kommunallagen ska kommunerna i samband med budget ange finansiella mål för ekonomin som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. De finansiella målen ska ange de finansiella förutsättningarna eller ramarna för den kommunala verksamheten utifrån respektive kommuns ekonomiska situation. Vidare ska de finansiella målen ange **God ekonomisk hushållning** en ambitionsnivå för kommunens finansiella utveckling och ställning.

1.2.2 Verksamhetsperspektiv

God ekonomisk hushållning innebär inte enbart att räkenskaperna går ihop på ett ansvarsfullt sätt. Begreppet innefattar även ett krav på att pengarna används till rätt saker och att de utnyttjas på ett effektivt sätt. Verksamhetsperspektivet tar sikte på förmågan att bedriva verksamheten på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. För att styra verksamheten behövs regelverk, planer och policys för det interna arbetet. Det kan bland annat avse kvalitetsfrågor, investeringar, upphandlingar, kompetensbehov. Mål ska vara tydliga och mätbara samt ska utvärderas.

Nulägesbeskrivning

Befolkning och demografi

Bräcke kommun hade den 30 juni 2025, 6 032 invånare. Antalet invånare har de senaste tio åren minskat med drygt 400 invånare.

Kommunens yta är cirka 3 784 kvadratkilometer och består av fyra större tätorter, varav tre Bräcke (centralort), Gällö, Pilgrimstad ligger längs E14 och längs järnvägen samt Kälarne som är belägen cirka fem mil öster om Bräcke. I både Bräcke, Gällö och Kälarne finns kärnverksamheter som förskola, fritidshem och grundskola (F – 9). På varje ort finns också verksamheter inom äldreomsorgen (särskilt boende och hemtjänst). I Pilgrimstad finns förskola och pedagogisk omsorg.

Tabellen visar statistik per den 31 december, enligt den befolkningsprognos kommunen årligen beställer från Statisticon. År 2025 och 2034 är prognoser. En befolkningsförändring med 100 personer innebär årligen cirka 7,5 miljoner kronor i lägre skatte- och statsbidragsintäkter. Det innebär att, om prognosen blir verklighet, kommer kommunen tappa i snitt drygt fyra miljoner kronor per år de kommande nio åren.

	1980	1990	2000	2024	2025	2034
Födda	91	107	60	35	35	33
Döda	146	124	133	84	79	88
Inflyttade	387	581	320	343	351	359
Utflyttade	339	438	413	360	378	358
Folkökning	-7	126	-166	-66	-71	-53
Folkmängd	9 224	8 739	7 577	6 035	5 964	5 458

Tabellen visar åldersfördelningen för kommunens invånare 2024-12-31 och en prognos för förändringen till år 2034 (källa Statisticon).

Antal	2024	2034	Förändring
0 – 5 år	277	213	- 64 barn
6 – 15 år	642	492	- 150 elever
16 – 18 år	177	176	- 1 ungdom
19 – 24 år	276	229	- 47 personer
25 – 64 år	2 769	2 322	- 447 personer
65 – 79 år	1 374	1 319	- 55 personer
80 år eller äldre	520	708	+ 188 personer

Finansiell analys

Balanskravsresultat

Bräcke kommun

Enligt kommunallagen ska ett negativt balanskravsresultat återställas senast tre år efter det att resultatet uppkommit. Kommunfullmäktige får dock besluta att inte reglera ett negativt resultat om det finns synnerliga skäl. Synnerliga skäl ska omfatta både budget och utfall. Exempel på synnerliga skäl kan vara större omstrukturingskostnader av engångskaraktär i syfte att uppnå god ekonomisk hushållning. Kommunen har åberopat synnerliga skäl för de åtgärder som vidtagits med bidraget från Delegationen för ekonomi i balans.

Kommunen gjorde i årsredovisningen för 2024 en bedömning att den del av pensionskostnaderna på 23,6 miljoner kronor som berodde på den höga inflationen under 2023 – 2024 är möjliga att återställa på längre tid än inom de lagstadgade tre åren.

Det ackumulerade negativa balanskravsresultatet uppgår per den 31 december 2024 till minus 70,8 miljoner kronor. Om utfallet för 2025 blir enligt prognosen per den 31 augusti och om utfallet för 2026 blir enligt föreslagen budget 2026 kommer det ackumulerade balanskravsresultatet att uppgå till minus 110 miljoner kronor.

(mnkr)	2024-12-31	Prognos 2025-12-31	Budget 2026-12-31
Ackumulerat balanskravsresultat	-70,8	-97,7	-110,0

Soliditet

Kommunens soliditet anger kommunens betalningsförmåga på lång sikt. Ju högre soliditet desto starkare långsiktig finansiell handlingsberedskap. Soliditeten inklusive pensionsåtaganden är negativ, vilket innebär att skulderna överstiger tillgångarna. Även om man undantar pensionsåtagandet i ansvarsförbindelsen är kommunens soliditet per den 31 december 2024 negativ. Det ökar risken för att behöva göra nyupplåning för att klara löpande utbetalningar.

	2020	2021	2022	2023	2024
Soliditet exkl ansvarsförbindelse	15,9 %	12,1 %	10,7 %	8,3 %	-3,4 %
Soliditet inkl ansvarsförbindelse	-27,3 %	-29,7 %	-21,6 %	-24,4 %	-38,7 %

Investeringar

Investeringsvolymen har de senaste två åren ökat, även om man undantar bygget av Gällö nya skola och VA- och renhållningsinvesteringar. Ökad investeringsvolym och den ökade upplåningen leder till högre avskrivningar och räntekostnader, vilket leder till minskat utrymme för andra verksamhetskostnader eller påverkar kommunens resultat negativt. En ökad investeringsvolym påverkar också likviditeten, vilket medför att risken för nyupplåning ökar.

Tabellen nedan visar kommunens totala nettoinvesteringar de senaste fem åren.

	2020	2021	2022	2023	2024
Nettoinvesteringar	20,1 mnkr	15,1 mnkr	20,9 mnkr	28,2 mnkr	30,3 mnkr
Avskrivningar	21,5 mnkr	20,2 mnkr	20,0 mnkr	20,7 mnkr	21,3 mnkr

Verksamhetsanalys

Bräcke kommun

Förutom befolkningsminskning är kommunens utmaningar stora, framför allt inom äldreomsorgen, grundskolan och inom affärsverksamheten.

Inom äldreomsorgen handlar det både om volymökningar och ett ökat omsorgsbehov. Inom tio år beräknas antal invånare 80+ vara 188 fler, vilket innebär att det kommer behövas fler platser inom särskilt boende.

Inom grundskolan är orsakerna flera men mindre enheter och delningstalen dvs klasstorlek, är några av utmaningarna. Inom en tio-årsperiod beräknas dessutom antal barn inom förskolan att minska med drygt 60 barn och inom grundskolan beräknas minskningen vara 150 elever.

Inom affärsverksamheten går framför allt bostadsverksamheten med årliga underskott, beroende på hög vakansgrad, eftersatta underhållskostnader och svårigheter att ta ut hyror som matchar driftkostnaderna. För att kunna hantera framtida investeringar och underhåll, ska verksamheterna bostäder och lokaler generera ett visst överskott.

Om nettokostnadsavvikelse omsätts till miljoner kronor för 2024, så innebär det att Bräcke kommun är cirka 47 miljoner kronor dyrare än förväntat utifrån vad kommunen får i generella statsbidrag i kostnadsutjämningen.

Åtgärdsplaner

Även om det gjorts åtgärder genom åren för att anpassa verksamheterna kan man konstatera att det som genomförts inte har varit tillräckligt.

Kommunstyrelsen antog i maj 2023 "Åtgärdsplan för en ekonomi i balans" (ks § 117/2023). där målet med åtgärdsplanen är att kommunen senast inför budget 2027 ska ha ett resultat om minst en procent av skatte- och statsbidragsintäkter. Under 2024 har skol- och barnomsorgsavdelningen (ks §8/2024), vård- och socialavdelningen (ks § 9/2024) och teknik- och infrastrukturavdelningen (ks 95/2024) brutit ned den övergripande åtgärdsplanen till egna åtgärdsplaner för respektive avdelning. Planerna omfattar tidsperioden 2024 - 2026 i syfte att vidta åtgärder så att kommunen som helhet kan budgetera ett överskott med minst en procent inför kommunplan 2027 - 2029. Kommunstyrelsen beslutade i november 2024 att åtgärdsplanerna ska revideras och att förslag på strukturella förändringar ska tas fram till kommunstyrelsens sammanträde i mars 2025 (ks § 154/2024).

I mars beslutar kommunstyrelsen i ett förtydligande beslut att det ska tas fram förslag som sänker anslagen med minst 25 procent för icke lagstadgad verksamhet samt förslag på sänkta ambitionsnivåer inom lagstadgade verksamheter (ks § 65/2025). I oktober har delredovisningar gjorts på kommunövergripande nivå, från vård- och socialavdelningen och från samhällsbyggnadsavdelningen (ks §§ 260 – 262/2025).

I prognoserna per 30 april (ks § 181/2025) och per 31 augusti 2025 (ks § 264/2025) kan konstateras att åtgärdsplanerna ännu inte haft önskad effekt. Kommunstyrelsen har utifrån det beslutat, förutom att verksamheterna ska fortsätta arbetet med sina åtgärdsplaner, om generella inköpsstopp, overtidsstopp och utbildningsstopp samt att tjänsteresor utanför länet ska undvikas.

Målbild för ekonomin

Finansiellt perspektiv

Bräcke kommun

God ekonomisk hushållning i Bräcke kommun innebär att kommunen har en långsiktig och strategisk planering för att hantera demografiska förändringar, kriser i omvärlden och skapa goda förutsättningar för kommunens invånare/medborgare.

Det innebär att det inte är tillräckligt att klara det lagstadgade balanskravet, där intäkterna årligen ska överskrida kostnaderna, utan kommunen måste årligen uppnå resultat som medför ett finansiellt utrymme för att kunna självfinansiera kommande investeringar utan att öka kommunens skulder. Grunden är att varje generation ska bära sina egna kostnader.

Utifrån Bräcke kommuns nuläge, är det av yttersta vikt, att riktlinjerna för god ekonomisk hushållning följs och att årliga drift- och investeringsbudgetar, finansiella mål och verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning upprättas i linje med riktlinjerna.

För att nå god ekonomisk hushållning i Bräcke kommun ska budgetdisciplin vara i fokus och resurser prioriteras på ett strukturerat sätt.

De långsiktiga finansiella målen i riktlinjen är uppdelade i:

- Resultatmål
- Skuldsättnings- och soliditetsmål
- Investeringsmål

Resultatmål

- Målet för 2027 – 2028 är att kommunen ska nå ett resultat på **minst en** procent av skatte- och statsbidragsintäkterna.
- Målet från och med 2029 är att kommunen ska nå ett resultat på **minst två** procent av skatte- och statsbidragsintäkterna.

Syftet med resultatmålen är att kommunen inom rimlig tid ska hantera balanskravsunderskotten, börja bygga upp en god likviditet samt nå en stabil soliditet.

Tabellen nedan visar resultatnivåer i miljoner konor utifrån målen. Om planen nedan blir verklighet kommer balanskravsunderskottet att ha hanterats till 2036.

	Resultat
Ack balanskravsresultat 2024	-70,8 mnkr
Prognos 2025 (per den 31 aug 2025)	-26,9 mnkr
Budgetbrist 2026 (förslag till KP 2026 – 2028)	-12,3 mnkr
Plan 2027 (förslag till KP 2026 – 2028)	5,6 mnkr
Plan 2028 (förslag till KP 2026 – 2028)	5,8 mnkr
Plan 2029	11,9 mnkr
Plan 2030	12,2 mnkr
Plan 2031	12,5 mnkr
Plan 2032	12,7 mnkr
Plan 2033	12,9 mnkr
Plan 2034	13,1 mnkr
Plan 2035	13,3 mnkr
Plan 2036	13,5 mnkr
Accumulerat balanskravsresultat 2036	3,5 mnkr

Skuldsättnings- och soliditetsmål

Att ha en positiv soliditet inklusive ansvarsförbindelsen, det vill säga att tillgångarna överstiger skulderna är i grunden en förutsättning för God ekonomisk hushållning

- Målet är att från och med år 2028 ska kommunens låneskuld, exklusive låneskuld för VA och renhållning, årligen minska. Undantaget är investeringar som kan betraktas som långsiktiga med avskrivningstider över 25 år som till exempel nybyggnation av skola eller särskilt boende, där särskilda beslut om nyupplåning fattas av kommunfullmäktige.
- Målet är att kommunens soliditet exklusive pensionsåtagandet i ansvarsförbindelsen årligen ska öka och uppgå till minst 20 procent år 2036.

Investeringsmål

Investeringsbudgeten ska anpassas till utrymmet för egenfinansiering och upplåning.

- Målet är att kommunens investeringar exklusive VA- och renhållningsinvesteringar, ska ligga i nivå med avskrivningar för materiella anläggningstillgångar. Undantaget är investeringar som kan betraktas som långsiktiga och strategiska och med avskrivningstider över 25 år.
- Målet är att kommunens investeringar, exklusive VA- och renhållningsinvesteringar, ska vara självfinansierade till 100 procent. Undantaget är investeringar som kan betraktas som långsiktiga och med avskrivningstider över 25 år.

Verksamhetsperspektiv

God ekonomisk hushållning utifrån ett verksamhetsperspektiv innebär att kommunens verksamheter ska bedrivas ändamålsenligt, kostnadseffektivt och med god kvalitet. Avdelningarna ska i sina verksamhetsplaner formulera verksamhetsmål, som också kan motiveras utifrån ekonomiska aspekter.

De ekonomiska målen för God ekonomisk hushållning kan bara nås om kostnaderna anpassas efter intäkterna. Samtliga verksamheter, inklusive administrationen och politisk verksamhet, behöver se över sina intäkter i form av avgifter och taxor samt minska sina kostnader. Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige behöver vara beredda att fatta beslut om neddragningar i verksamheterna för att nå de resultat som krävs. Om det inte är tillräckligt för att nå resultatmålen kan det i slutänden innebära att kommunalskatten behöver höjas.

Intäktsökningar och kostnadsminskningar inom verksamheterna kan göras utifrån olika jämförelser med liknande kommuner. Effektiviseringar kan innebära anpassningar utifrån volymändringar, översyn av nyckeltal, samarbete med andra kommuner, digitalisering med mera. Det kan också vara att se över och ta bort vissa ej nödvändiga arbetsuppgifter, krympa verksamheter eller helt ta bort verksamheter som av SKR definieras som frivillig som till exempel olika typer av fritidsverksamhet, kulturskola och bidrag till föreningslivet.

Bräcke kommun

I budgetramarna för kommande kalenderår, som kommunfullmäktige antar i juni, ska det tydligt framgå de effektiviseringskrav som ställs på varje avdelning/förvaltning för att nå fastställda resultatmål. Kostnadsminskningar och intäktsökningar ska inarbetas i detaljbudgetar som tas fram till avdelningarnas verksamhetsplaner för kommande budgetår.

Riktlinjer för budgetprocessen

Inledning

Enligt kommunallagen 11 kap, 5 – 6 §§, ska kommuner varje år upprätta en budget för nästa kalenderår och planer för de två efterföljande åren. Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Undantag får göra som medel från en resultatreserv tas i anspråk eller om det finns synnerliga skäl. Finansiella mål och verksamhetsmål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning ska anges. Budgeten ska också innehålla en redogörelse för ekonomin i de kommunala koncernföretagen.

Budgetramar

I juni beslutar kommunfullmäktige om budgetramar för de kommande tre åren i form av nettoramor till kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, valnämnden, överförmyndarnämnden, bygg- och miljönämnden och till revisionen.

Den totala budgetramen grundar sig i de skatte- och statsbidragsintäkter kommunen beräknas få och kommunens resultatmål. För att beräkna budgetramar för nämnderna och för kommunstyrelsen och dess avdelningar utgår kommunen från den så kallade prislappsmodellen.

Prislappsmodellen

I huvudsak hanterar prislappsmodellen all äldreomsorg och all skol- och barnomsorgs-verksamhet. För vuxenutbildning, IFO- och LSS-verksamheterna finns i stället så kallade intäktslappar. Genom att multiplicera prislappar med det antal invånare som finns i just den åldersgruppen som prislappen avser och intäktslapparna med kommunens totala invånare får man fram tekniska ramor. De tekniska ramorna är genomsnittlig kostnad för hela riket och justerat för Bräcke kommuns struktur enligt den struktur som används i det nationella kostnadsutjämningssystemet. Från de tekniska ramorna gör man sen avdrag för den gemensamma administrationen. För de verksamheter som saknar prislappar eller intäktslappar gäller "budget på budget" vid oförändrad verksamhet.

Efter att de tekniska ramorna tagits fram utgörs det kvarvarande ekonomiska utrymmet, möjligheter för så kallade prioriteringar. Syftet med prioriteringarna är att politikerna ska kunna göra särskilda riktade insatser.

För de verksamheter som grundar sig på "budget på budget" är det mycket viktigt att analysera hur kommunens verksamheter står sig i förhållande till andra kommuner. Motivet till en sådan omvärldsbevakning är att ta fram beslutsunderlag som ligger till grund för de helt nödvändiga politiska prioriteringarna.

Investeringsplan

Bräcke kommun

Kommunfullmäktige beslutar i juni om en 5-årig investeringsplan för kommunstyrelsens verksamheter, där år 1 är budgetåret. Eventuella behov av utökningar under budgetåret hanteras som egna ärenden och eventuella behov av ombudgeteringar till nästkommande år beslutas av kommunfullmäktige.

De finansiella målen ska alltid beaktas i samband med framttagande av investeringsplanen och vid eventuella utökningar.

Kommunstyrelsen beslutar om fördelning av investeringsplanen för avdelningarna på projektnivå. Kommunstyrelsen har rätt att under löpande år omfördela och besluta om nya investeringsprojekt inom tilldelad ram.

Detaljbudgetar

Under hösten tar nämnderna fram detaljbudgetar med budgetramarna som grund. Hänsyn tas till kända intäkts- och kostnadsförändringar, till åtgärdsplaner och sparbetning/budgetbrister. Internprissättning av bland annat hyror och matportioner sker enligt självkostnadsprincipen.

Vid negativ avvikelse mot tilldelad nettoram, ska åtgärder vidtas så att nettoramen kan hållas. Omfördelning av nettoramar kan ske på grund av interna poster och på grund av ägardirektiv i förbunden.

Kommunplan och verksamhetsplaner

Under oktober - november antar nämnderna och kommunstyrelsen sina verksamhetsplaner med budget och mål för kommande kalenderår och plan för de två efterföljande åren.

I december antar kommunfullmäktige kommunplanen för de kommande tre åren. I kommunplanen ska förutom finansiella rapporter, även finansiella mål och verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning ingå.

Riktlinjer för uppföljningsprocessen

Kommunen gör resultatprognoser två gånger per år, per den 30 april och per den 31 augusti. Kommunstyrelsen kan vid behov besluta om ytterligare uppföljningar. Vid betydande avvikelser mot budget ska nämnder och kommunstyrelsen ta fram åtgärdsplaner för att hålla sina respektive budgetar. Den av kommunfullmäktige beslutade investeringsramen ska hållas.

En delårsrapport upprättas per den 31 augusti och en årsredovisning tas fram efter årets slut.

De kommunala bolagen och förbunden styrs av de direktiv som utfärdats av kommunen. Avtal och ägardirektiv är styrande för när budget och uppföljningar ska rapporteras till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Prognos 30 april

Per den 30 april görs en första uppföljning av kommunens driftbudget. Uppföljningen redovisas till kommunstyrelsen i maj och till kommunfullmäktige i juni.

Delårsrapport och prognos 31 augusti

Enligt kommunallagen 11 kap. 16 §, ska kommunen upprätta minst en delårsrapport som ska lämnas till kommunfullmäktige och revisorer senast två månader efter utgången av den räkenskapsperiod som delårsrapporten omfattar. Enligt 13 kap. 1 § i LKBR (lagen om kommunal bokföring och redovisning) ska perioden för denna obligatoriska delårsrapport omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret.

Per den 31 augusti gör kommunen en uppföljning av drift- och investeringsbudgetar. En delårsrapport upprättas för perioden januari – augusti med en prognos för hela året och uppföljning av målen för god ekonomisk hushållning.

I delårsrapporten ingår inte sammanställda räkenskaper för kommunkoncernen.

Årsredovisning

Efter räkenskapsårets slut ska kommunen upprätta en årsredovisning. Årsredovisningen ska enligt LKBR innehålla en förvaltningsberättelse och finansiella rapporter. Årsredovisningen ska lämnas över till fullmäktige och revisorerna snarast möjligt och senast den 15 april året efter det år som redovisningen avser.

Kommunen upprättar årsredovisning för räkenskapsåret. De finansiella rapporterna omfattar även sammanställda räkenskaper för hela kommunkoncernen. I årsredovisningen görs också uppföljning av drift- och investeringsbudgetar samt av målen för god ekonomisk hushållning.

Riktlinjer för Resultatreserv (RER)

Riksdagen fattade i november 2023 beslut om nya regler relaterat till god ekonomisk hushållning. Det nya reglerna gäller från och med räkenskapsåret 2024 och innebär en möjlighet att reservera medel till en resultatreserv (RER) i syfte att uppnå god ekonomisk hushållning. Den tidigare möjligheten att reservera medel till en resultatutjämningsreserv (RUR) upphörde i räkenskapsåret 2023. Kommuner med resultatutjämningsreserv får ha kvar den till utgången av 2033, då eventuella kvarvarande medel ska upplösas i eget kapital.

Enligt kommunallagen får **reservering** göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger:

1. En procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, eller
2. **Två procent** av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, om kommunen har ett negativt eget kapital, inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser.

En reservering får göras om resultatreserven efter reserveringen uppgår till ett belopp som motsvarar högst fem procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning. *Lag (2023:642).*

I Bräcke kommun kommer en resultatreserv att inrättas när det blir möjligt. Reservering och beslut om användning av medel ur resultatreserven ska i första hand göras vid beslut om budget och därefter justeras vid årsbokslutet. Både reservering och användning av medel ur resultatreserven ska göras i syfte att uppnå god ekonomisk hushållning. Det innebär att avsättning till resultatreserv endast kan göras för den del som överstiger det finansiella resultatmålet.

Disponering av en upprättad resultatreserv får göras om det är i linje med kommunens riktlinje för god ekonomisk hushållning. Det innebär att disponering inte ska ske för att täcka underskott som i stället ska ske genom nödvändiga strukturella förändringar. Resultatreserven kan, utöver att utjämna intäkter över en konjunkturcykel som följer av en sämre skatteunderlagsutveckling, användas för att täcka vissa särskilda, planerade kostnader ett enskilt år, exempelvis till följd av nödvändig omstrukturering av verksamheten. Resultatreserven kan även användas vid oförutsedda utgiftsökningar eller inkomstbortfall, så länge det bidrar till att uppnå god ekonomisk hushållning.

Bilaga – finansiella analyser

Bilagan avser att ge en mer detaljerad beskrivning av några finansiella nyckeltal som är tillämpliga inom kommunen. För en del nyckeltal visas också en jämförelse med liknande kommuner. Siffrorna i de olika nyckeltalen är främst hämtad från kolada.se.

Skatte- och statsbidragsintäkter

Kommunens skatte- och statsbidragsintäkter grundar sig på skatteunderlaget och befolkningsutvecklingen, både i riket och i kommunen. Tabellen visar en prognos för åren 2025 – 2032, enligt SKR:s senaste skatteunderlagsprognos (2025-10-03) i miljoner kronor.

SKR publicerar löpande ett prisindex över kommunernas kostnadsutveckling, PKV (Prisindex kommunal verksamhet), vilket visar en prognos för pris- och löneökningar.

(mnkr)	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Skatteintäkter	324,7	331,4	346,3	360,5	375,4	391,0	406,4	422,1
Generella statsbidrag och utjämning	208,6	213,9	214,5	218,7	221,5	220,4	218,2	213,9
Summa:	533,3	545,3	560,8	579,2	596,9	611,4	624,6	636,0
Intäktsökning	2,2 %	2,3 %	2,8 %	3,3 %	3,1 %	2,4 %	2,2 %	1,8 %
Kostnadsökning (PKV)	0,7 %	2,8 %	2,9 %	3,9 %	3,1 %			

Jämförelse med liknande kommuner

Tabellen visar skatte- och statsbidragsintäkter/invånare i kronor de senaste fem åren. Liknande kommuner är kommuner som var mest lika på en övergripande nivå 2023.

(kr)	2020	2021	2022	2023	2024
Bräcke kommun	76 424	78 141	81 276	84 790	87 148
Liknande kommuner	75 562	78 518	83 140	87 622	88 847

Resultat och balanskravsresultat

Tabellen visar årets resultat och resultat efter avstämning mot balanskravet för de senaste fem åren, prognos för 2025 och budget 2026.

(mnkr)	2020	2021	2022	2023	2024	Prognos 2025	Budget 2026
Årets resultat	-10,9	-17,3	5,1	-13,7	-60,2	-26,9	-12,3
Balanskravsresultat	-11,4	-17,4	5,0	-11,4	-35,6	-26,9	-12,3

Ackumulerat balanskravsresultat

Tabellen visar det ackumulerade balanskravsunderskottet. Kommunen ska enligt de finansiella målen i riktlinjerna för god ekonomisk hushållning ha återställt det negativa balanskravsunderskottet senast år 2036.

(mnkr)	Bokslut 2024-12-31	Prognos 2025-12-31	Budget 2026-12-31
Ackumulerat balanskravsresultat	-70,8	-97,7	-110,0

Jämförelse med liknande kommuner

Tabellen visar kommunens och kommunkoncernens resultat och balanskravsresultat 2024 och en jämförelse med de kommuner som var mest lika på en övergripande nivå 2023.

(År 2024, kr/invånare)	Bräcke	Liknande kommuner
Årets resultat, kommun	-9 978 kr	-386 kr
Årets balanskravsresultat, kommun	-5 906 kr	4 kr
Årets resultat, kommunkoncern	-10 270 kr	-90 kr

Eget kapital

Kommunen gjorde år 2013 stora nedskrivningar av fastigheternas bokförda värden vilket påverkade det egna kapitalet negativt. De senaste årens minusresultat har sen medfört att kommunens egna kapital drastiskt har minskat och per den 31 december 2024 är det egna kapitalet för första gången negativt, minus 16,9 miljoner kronor. Tabellen visar det egna kapitalet per den 31/12. För 2025 är det en prognos och för 2026 är det utifrån budgetbristen.

(mnkr)	2012	2013	2019	2020	2024	Prognos 2025	Budget 2026
Eget kapital	126,3	55,9	80,1r	69,2	-16,9	-43,8	-56,1

Jämförelse med liknande kommuner

Tabellen visar eget kapital för kommunen och kommunkoncernen 2024-12-31 och en jämförelse med de kommuner som var mest lika på en övergripande nivå 2023.

(År 2024, kr/invånare)	Bräcke	Liknande kommuner
Eget kapital vid årets slut, kommun	-2 811 kr	53 360 kr
Eget kapital vid årets slut, kommunkoncern	-2 597 kr	63 959 kr

Soliditet

Soliditet anger kommunens betalningsförmåga på lång sikt. Man brukar använda begreppet soliditet för att visa hur stor andel av företagets tillgångar som finansierats med eget kapital. Att ha en positiv soliditet inklusive ansvarsförbindelsen, dvs att tillgångarna överstiger skulderna är i grunden en förutsättning för God ekonomisk hushållning

Bräcke kommun hade per den 31 december 2024 en **negativ** soliditet både inklusive och exklusive pensionsåtagandet i ansvarsförbindelsen. Tabellen visar soliditeten vid årets slut.

	2020	2021	2022	2023	2024
Soliditet exkl ansvarsförbindelse	15,9 %	12,1 %	10,7 %	8,3 %	-3,4 %
Soliditet inkl ansvarsförbindelse	-27,3 %	-29,7 %	-21,6 %	-24,4 %	-38,7 %

Jämförelse med liknande kommuner

Tabellen visar kommunens och kommunkoncernens soliditet 2024-12-31 och en jämförelse med de kommuner som var mest lika på en övergripande nivå 2023.

(År 2024)	Bräcke	Liknande kommuner
Soliditet inklusive pensionsåtaganden, kommun	-38,7 %	33,0 %
Soliditet inklusive pensionsåtaganden, kommunkoncern	-34,5 %	28,8 %

Investeringar

Investeringsvolymen har de senaste två åren ökat, även om man undantar bygget av Gällö nya skola och VA- och renhållningsinvesteringar. Ökade investeringar medför att kostnaden för avskrivningarna ökar, vilket påverkar kommunens resultat negativt. En ökad investeringsvolym påverkar också likviditeten, vilket ytterligare medför att risken för nyupplåning ökar.

Tabellen nedan visar kommunens totala nettoinvesteringar och avskrivningar, exklusive finansiell leasing, de senaste fem åren.

	2020	2021	2022	2023	2024
Nettoinvesteringar	20,1 mnkr	15,1 mnkr	20,9 mnkr	28,2 mnkr	30,3 mnkr
Avskrivningar	21,5 mnkr	20,2 mnkr	20,0 mnkr	20,7 mnkr	21,3 mnkr

Jämförelse med liknande kommuner

Tabellen visar kommunens och kommunkoncernens avskrivningskostnader 2024 och en jämförelse med de kommuner som var mest lika på en övergripande nivå 2023.

(År 2024, kr/invånare)	Bräcke	Liknande kommuner
Avskrivningar, kommun	5 176 kr	3 712 kr
Avskrivningar, kommunkoncern	6 497 kr	5 809 kr

Likviditet

Kommunen bör säkerställa en betalningsberedskap som motsvarar minst en månads utgifter. I nuläget innebär det cirka 50 - 70 mnkr/månad.

I september 2022 beslutade Delegationen för en ekonomi i balans att ge kommunen ett statligt bidrag med knappt 100,3 miljoner kronor. Bidraget avsågs att användas för åtgärder, som skulle bidra till en ekonomi i balans, enligt den ansökan som kommunen lämnat in. Drygt 21 miljoner kronor av bidraget skulle användas till att riva fastigheter och göra energibesparingar.

Resterande 78,75 miljoner kronor avsåg delfinansiering av en ny skola i Gällö.

Kommunfullmäktige har beslutat att den totala byggkostnaden får vara 185,4 miljoner kronor.

Bräcke kommun

Delegationen betalade ut hälften av bidraget i december 2022 och resterande i december 2024 efter slutredovisning. Per den 31 december 2024 fanns 4,7 miljoner kronor för kvarstående rivningskostnader och 75,4 miljoner kronor kvar till Gällö skola. Tack vare förskotten från Delegationen för ekonomi i balans har kommunen under 2023 och 2024 haft tillräcklig likviditet. Utan de pengarna hade kommunen behövt påbörja nyupplåning redan under 2023.

Tabellen visar kommunens totala likvida medel.

	2020-12-31	2021-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2025-08-31
Likvida medel	49,1 mnkr	29,4 mnkr	89,5 mnkr	65,6 mnkr	83,1 mnkr	74,0 mnkr

Jämförelse med liknande kommuner

Kassalikviditet visar kommunens betalningsförmåga på kort sikt. För att kunna hantera kortfristiga skulder bör kassalikviditeten brukar man säga att den ska ligga på minst 100 procent. I kortfristiga skulder ingår också semesterlöneskulden för ej uttagna semesterdagar. Dessa utgör normalt sett ingen större belastning på likviditeten, vilket innebär att en nivå på mellan 70 - 80 procent är tillräcklig för kommunen. Tabellen visar kommunens och kommunkoncernens likviditet per den 31 december 2024 och en jämförelse med de kommuner som var mest lika på en övergripande nivå 2023.

(År 2024)	Bräcke	Liknande kommuner
Kassalikviditet, kommun	71,4 %	153,5 %
Kassalikviditet, kommunkoncern	82,0 %	112,8 %

Prognos likvida medel

I prognosen för 2025-12-31 ingår de nya lånen, 39 miljoner kronor, som lånades upp den 30 juni och de 25,2 miljoner kronor som planeras lånas upp i oktober/november. I likviditetsprognosen nedan ingår planerad upplåning, enligt beslut, för Gällö nya skola och för investeringar inom VA och renhållning. Enligt prognosen kommer det krävas ytterligare upplåning i början av 2026.

	2025-12-31	2026-12-31	2027-12-31
Likvida medel, prognos	30,6 mnkr	-53,8 mnkr	-102,8 mnkr

Låneskuld och räntor

Under flera år har kommunen kunnat amortera för att minska låneskulden men i och med de senaste årens negativa resultat, har behovet av nyupplåning ökat. I juni 2022 beslutade kommunfullmäktige att kommunstyrelsen fick uppta ett nytt lån på 20 miljoner kronor, för att kunna hantera beslutade investeringar.

I juni 2025 har nyupplåning skett till bygget av Gällö skola med 25 miljoner kronor och till VA- och renhållningsinvesteringar med 14 miljoner kronor. I november planeras upplåning till Gällö skola med ytterligare 25 miljoner kronor. Maximal beslutad upplåning till bygget av Gällö skola och till rivningar av gamla skolbyggnader är 120 miljoner kronor. I nuläget är det osäkert när det behövs ytterligare upplåning men det är troligt att det blir i början av 2026.

Förutom nyupplåning för Gällö nya skola och till VA- och renhållningsinvesteringar kommer kommunen behöva låna upp ytterligare för att hantera övriga investeringar och vissa driftkostnader fram till dess att kommunen börjar göra positiva resultat. Det kommer medföra ökade räntekostnader vilket minskar utrymmet för verksamheternas budgetar.

Tabellen visar kommunens låneskuld och räntekostnader för lånen per den 31 december i miljoner kronor.

(mnkr)	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Låneskuld	180,9	176,2	190,7	186,7	182,7	207,7
Låneräntor	3,2	2,6	2,6	3,4	3,8	4,3

Jämförelse med liknande kommuner

Tabellen nedan visar kommunens långfristiga skulder 2024, på koncernnivå, i jämförelse med de kommuner som var mest lika på en övergripande nivå 2023.

(kronor/invånare 2024)	Bräcke	Liknande kommuner
Långfristiga skulder, kommunkoncernen	40 983 kr	52 700 kr

Behov av nyupplåning

Låneskulden kommer fortsätta öka med anledning av investeringen i Gällö skola och till dess att kommunen börjar göra positiva resultat.

Bräcke kommun

Planerad upplåning och ytterligare behov av nyupplåning kommer medföra att nyckeltalet för långfristiga skulder ökar per invånare.

(mnkr)	2025	2026	2027
Beslutad maximal upplåning Gällö nya skola	60,0	40,0	20,0
Upplåning VA och renhållningsinvesteringar	18,3	17,8	34,7
Prognos ytterligare behov av upplåning	-	80,0	50,0

Ökade räntekostnader och avskrivningar

Ökade investeringar och ökad låneskuld bidrar till att allt större andel av kommunens resurser går till avskrivningar och räntekostnader. Utifrån nu gällande prognoser och preliminära budgetar innebär det att verksamheterna behöver krympa sina nettokostnader med ytterligare drygt 10 miljoner kronor från år 2028.

Räntekostnader på lån och avskrivningar på investeringar avseende VA- och renhållningsinvesteringar belastar taxekollektivet så de kostnaderna påverkar inte kommunens resultat.

Tabellen visar vilken effekt bygget av Gällö nya skola har på avskrivningarna och vad effekten blir på räntekostnaderna på grund av nyupplåning med anledning av investeringar och minusresultat de närmaste fem åren.

(mnkr)	2026	2027	2028	2029	2030
Ökning avskrivningar med anledning av ny skola i Gällö	-	-	3,0	3,0	3,0
Ökning räntekostnader, nya lån exkl VA/renhållning	1,9	5,5	7,4	7,4	7,3
Summa ökade kostnader	1,9	5,5	10,4	10,4	10,3

Pensionsförpliktelser

Kommunen har ett omfattande åtagande i form av pensionsförpliktelser. Den del som är intjänad före 1998 redovisas utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse. Per den 31 december 2024 uppgick skulden i ansvarsförbindelsen till 176,2 miljoner kronor.

Avsättningen till anställda med en förmånsbestämd pension (för de som har eller haft en årsinkomst över 7,5 inkomstbasbelopp) uppgick till 76,1 miljoner kronor.

Jämförelse med liknande kommuner

Tabellen visar pensionsskulden i kronor per invånare för Bräcke och en jämförelse med de kommuner som var mest lika på en övergripande nivå 2023. Avsättning för pensioner och löneskatt avser den förmånsbestämda delen av pensionen. Låg avsättning kan bero på att kommuner valt försäkringslösningar istället.

(År 2024, kronor/invånare)	Bräcke	Liknande kommuner
Avsättning för pensioner och löneskatt	12 618 kr	3 556 kr
Pensionsförpliktelser i ansvarsförbindelsen	29 195 kr	20 568 kr

Resultaträkning, kommunkoncern

Jämförelse med liknande kommuner

Tabellen visar kommunens resultaträkning 2023 och en jämförelse med liknande kommuner. Att intäkterna var högre i Bräcke kan bero på att kommunens verksamheter är bra på att söka riktade statsbidrag och projektmedel. Noteras att i posten för finansiella kostnader inkluderas även räntor för pensionsskulden, som ju är högre i Bräcke kommun än i liknande kommuner.

(År 2023, kronor/invånare)	Bräcke	Liknande kommuner
Verksamhetens intäkter	47 218 kr	35 683 kr
Verksamhetens kostnader	-128 120 kr	-116 710 kr
Avskrivningar	-5 405 kr	-5 166 kr
Verksamhetens nettokostnader:	-86 307 kr	-86 193 kr
Finansiella intäkter	594 kr	1 446 kr
Finansiella kostnader	-1 632 kr	-1 178 kr
Summa finansiella poster:	-1 038 kr	268 kr
Skatteintäkter	51 476 kr	50 874 kr
Generella statsbidrag och utjämning	33 314 kr	36 748 kr
Summa skatteintäkter och generella statsbidrag:	84 790 kr	87 622 kr
Årets resultat	-2 555 kr	1 697 kr

Nettokostnadsavvikelser

SKR sammanställer årligen kommuners nettokostnadsavvikelser. Sammanställningen omfattar totalt sju nyckeltal (så kallad kärnverksamhet) som kommunerna har ansvar för.

Nettokostnadsavvikelser definieras som avvikelse i kronor per invånare mellan nettokostnad och referenskostnad. Nettokostnad är bruttokostnad minus bruttointäkt inom respektive verksamhet.

Referenskostnaden är den förväntade kostnaden för kommunerna inom respektive verksamhet, baserat på de olika delfunktionerna i kostnadsutjämningsystemet i riket. Positiva värden indikerar ett högre kostnadsläge än statistiskt förväntat och negativa värden ett lägre kostnadsläge än statistiskt förväntat.

Redovisningen av nettokostnadsavvikelser sker i juni avseende föregående år baserat på inrapporterat räkenskapssammandrag. Jämförande kommuner är de kommuner som var mest lika inom respektive verksamhet.

(kr/invånare)	Bräcke kommun	Liknande kommuner
	2024	2024
Äldreomsorg	3 216 kr	1 993 kr
Individ- och familjeomsorg	457 kr	-101 kr
LSS	272 kr	-8 kr
Grundskola (F-9)	2 531 kr	696 kr
Förskola	979 kr	372 kr
Fritidshem	299 kr	-56 kr
Gymnasieskola	-13 kr	-72 kr

Affärsverksamheten

Affärsverksamheter som lokaler och bostäder ska på sikt generera ett överskott på fem procent, för att bygga upp reserver för kommande underhåll och investeringar. I Bräcke kommun är kostnaderna, för både lokaler och bostäder, högre än intäkterna. Tabellen visar kommunens nettokostnader med utfall för 2024, prognos för 2025 samt budgetbristen för 2026.

(mnkr)	Utfall	Prognos	Budget
	2024	2025	2026
Lokaler (externa och vakanta)	4,4	3,3	3,6
Bostadsverksamhet	8,6	6,8	5,2

Tabellen nedan visar kommunens nettokostnader 2024 inklusive gemensam administration, för arbetsområden och lokaler samt för bostadsverksamheten.

(År 2024, kronor/invånare)	Bräcke
Nettokostnad arbetsområden och lokaler	1 260
Nettokostnad bostadsverksamhet	1 724